

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

1. Nazwa

PENSJONAT "JÓKAWA"

2. Czas powstania

1927 r.

PODKOWA LEŚNA

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok od płn.

4. Adres

ul. Parkowa 19

kod pocztowy: **05-807**

nr ewidencji działki: **66/1 (obr. 8)**

5. Przynależność administracyjna

Województwo: **MAZOWIECKIE**

Powiat: **GRODZISKI**

Gmina: **PODKOWA LEŚNA**

6. Formy ochrony

**MPZP Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna:
Uchwała nr 84/XIX/08 Rady Miasta
Podkowy Leśnej
z dnia 26 czerwca 2008 r.**

**Rejestr zabytków:
Obiekt na terenie wpisanym do rejestru
zabytków jako układ urbanistyczny,
zabudowa i zieleń miasta – ogrodu
Podkowa Leśna w granicach
administracyjnych – nr A-1194
z dnia 22.10.1981 r.**

8. Historia, opis i wartości

Pensjonat "Jókawa" wzniesiony został w 1928 r. wg projektu arch. Rzepeckiego z części wykonanych ze starodrzewu modrzewiowego, przywiezionych z Wołynia. Nieruchomość należy do stu pierwszych domów wybudowanych w Podkowie Leśnej do 1930 r. Budynek był przeznaczony na pensjonat leśny, do wybuchu wojny działała w nim również kawiarnia. Po wyzwoleniu miejscowości spod okupacji hitlerowskiej mieściło się w nim także Państwowe Gimnazjum i Liceum, funkcjonujące do 1948 r.

Trzy klasy gimnazjum i pokoje nauczycieli mieściły się na parterze, zaś reszta klas na piętrze. Gdy szkołę przeniesiono na ul. Błońską, w "Jókawce" umieszczono bursę dla chłopców, wśród których znaleźli się również walczący w AK i w Powstaniu Warszawskim. W połowie lat 50-tych willę przekwalifikowana na budynek mieszkalny dla lokatorów komunalnych. Od 2000 r. nie zasiedlano mieszkań zwolnionych na skutek wyprowadzek. W 2012 r. zapadła decyzja o przesiedleniu pozostałych lokatorów i ostatecznie willa pozostaje niezamieszkała. Nazwa willi powstała z pierwszych sylab imion: Józef, Kazimierz i Wacław, prawdopodobnie pierwszych właścicieli nieruchomości. Budynek wzniesiony jest w charakterystyczny dla drewnianych obiektów letniskowych, eklektycznym, malowniczym stylu z elementami architektury dworkowej, a także zakopiańskiej.

Budynek usytuowany jest w pld. - wsch. części miejscowości. Dom jest wolnostojący, posadowiony w głębi posesji zlokalizowanej w ciągu jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, zwrócony kalenicowo względem osi ulicy. Willa usytuowana jest na nieregularnym planie, zbliżonym do czworoboku, uatrakcyjnionym aneksami, podcięciami i werandą. Bryła jest zróżnicowana, parterowa z dwukondygnacyjną partią środkową krytą wysokim, półszczytowym dachem od strony wsch. W centralnej części budynku, w dachu łamanym polskim, który urozmaicony jest wstawkami i facjatami, znajduje się użytkowe poddasze.

Budynek posadowiony jest na murowanych ławach fundamentowych, ściany nośne i konstrukcyjne wzniesione zostały w konstrukcji szkieletowej. Od zew. szalowane są one deskami malowanymi na zielono, od wew. tynkowane oraz szalowane w całości bądź częściowo, niekiedy z dekoracyjnymi, drewnianymi listwami podsufitowymi na ścianach. Budynek posiada niewielką piwnicę pod schodami od strony pld., w której zachowała się drewniana ściana działowa w konstrukcji sumikowo-łatkowej i stropy deskowe.

Elewacja pln. jest 7-osiowa, z wejściem w pierwszej, trzeciej i ostatniej osi stanowiącej przeszkloną werandę - przedsionek. Elewacja zach. jest 4-osiowa, w układzie asymetrycznym. W środkowej części poddasza usytuowano facjatę wypełnioną czterema połączonymi oknami i zakończoną profilowanym gzymsem poniżej trójspadowego zadaszenia. Elewacja pld. 4-osiowa, zaakcentowano mocno wysuniętym aneksem na pierwszej osi. Elewacja wsch., posiada 4 osie, z asymetrycznie umieszczoną, przykrytą trójspadowym daszkiem lukarną.

Dawny pensjonat stanowi cenny relikw budownictwa letniskowego Podkowy Leśnej o cechach budownictwa podhalańskiego z elementami secesji. Budynek wyróżnia się wysokimi walorami architektonicznymi na które składają się m.in. indywidualnie zaprojektowana bryła urozmaicona podcięciami, werandami i dachem z facjatami, starannie opracowanym drewnianym detalem architektonicznym nawiązującym do architektury ludowej oraz zróżnicowanymi wykrojami otworów okiennych.

Bibliografia:

- J. Kubiak, K. Rudziński. *Podkowa Leśna. Studium historyczno-urbanistyczne wykonane na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków m. st. Warszawy*, Warszawa 1983.
- G. Grątkowski, *Architektura Podkowy Leśnej*, 2007.
- B. Wróblewski. *Podkowa Leśna. Miasto-ogród do 1939 roku*, Podkowa Leśna 2003.
- A. Żukowska-Maziarska. *Podkowa Leśna. Przewodnik*, Podkowa Leśna 2008.
- Karta Gminnej Ewidencji Zabytków, J. Szuliński 2008 r.
- Karta Ewidencyjna Zabytku Nieruchomego, J. Szuliński, 2012.
- Decyzja nr WRD/5130.1.51.2019.KP z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego willę "Jókawa".

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania zły. Budynek wymaga przeprowadzenia generalnego remontu.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Judyta Nawrot-Bukowiec
RELIKT
Pracownia Archeologiczna
Listopad 2019
r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

1. Nazwa

PENSJONAT "JÓKAWA"

2. Czas powstania

1927 r.

PODKOWA LEŚNA

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok od płn.

4. Adres

ul. Parkowa 19

kod pocztowy: **05-807**

nr ewidencji działki: **66/1 (obr. 8)**

5. Przynależność administracyjna

Województwo: **MAZOWIECKIE**

Powiat: **GRODZISKI**

Gmina: **PODKOWA LEŚNA**

6. Formy ochrony

**MPZP Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna:
Uchwała nr 84/XIX/08 Rady Miasta
Podkowy Leśnej
z dnia 26 czerwca 2008 r.**

**Rejestr zabytków:
Obiekt na terenie wpisanym do rejestru
zabytków jako układ urbanistyczny,
zabudowa i zieleń miasta – ogrodu
Podkowa Leśna w granicach
administracyjnych – nr A-1194
z dnia 22.10.1981 r.**

8. Historia, opis i wartości

Pensjonat "Jókawa" wzniesiony został w 1928 r. wg projektu arch. Rzepeckiego z części wykonanych ze starodrzewu modrzewiowego, przywiezionych z Wołynia. Nieruchomość należy do stu pierwszych domów wybudowanych w Podkowie Leśnej do 1930 r. Budynek był przeznaczony na pensjonat leśny, do wybuchu wojny działała w nim również kawiarnia. Po wyzwoleniu miejscowości spod okupacji hitlerowskiej mieściło się w nim także Państwowe Gimnazjum i Liceum, funkcjonujące do 1948 r.

Trzy klasy gimnazjum i pokoje nauczycieli mieściły się na parterze, zaś reszta klas na piętrze. Gdy szkołę przeniesiono na ul. Błońską, w "Jókawce" umieszczono bursę dla chłopców, wśród których znaleźli się również walczący w AK i w Powstaniu Warszawskim. W połowie lat 50-tych willę przekwalifikowana na budynek mieszkalny dla lokatorów komunalnych. Od 2000 r. nie zasiedlano mieszkań zwolnionych na skutek wyprowadzek. W 2012 r. zapadła decyzja o przesiedleniu pozostałych lokatorów i ostatecznie willa pozostaje niezamieszka. Nazwa willi powstała z pierwszych sylab imion: Józef, Kazimierz i Wacław, prawdopodobnie pierwszych właścicieli nieruchomości. Budynek wzniesiony jest w charakterystyczny dla drewnianych obiektów letniskowych, eklektycznym, malowniczym stylu z elementami architektury dworkowej, a także zakopiańskiej.

Budynek usytuowany jest w pld. - wsch. części miejscowości. Dom jest wolnostojący, posadowiony w głębi posesji zlokalizowanej w ciągu jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, zwrócony kalenicowo względem osi ulicy. Willa usytuowana jest na nieregularnym planie, zbliżonym do czworoboku, uatrakcyjnionym aneksami, podcięciami i werandą. Bryła jest zróżnicowana, parterowa z dwukondygnacyjną partią środkową krytą wysokim, półszczytowym dachem od strony wsch. W centralnej części budynku, w dachu łamanym polskim, który urozmaicony jest wstawkami i facjatami, znajduje się użytkowe poddasze.

Budynek posadowiony jest na murowanych ławach fundamentowych, ściany nośne i konstrukcyjne wzniesione zostały w konstrukcji szkieletowej. Od zew. szalowane są one deskami malowanymi na zielono, od wew. tynkowane oraz szalowane w całości bądź częściowo, niekiedy z dekoracyjnymi, drewnianymi listwami podsufitowymi na ścianach. Budynek posiada niewielką piwnicę pod schodami od strony pld., w której zachowała się drewniana ściana działowa w konstrukcji sumikowo-łatkowej i stropy deskowe.

Elewacja pln. jest 7-osiowa, z wejściem w pierwszej, trzeciej i ostatniej osi stanowiącej przeszkloną werandę - przedsionek. Elewacja zach. jest 4-osiowa, w układzie asymetrycznym. W środkowej części poddasza usytuowano facjatę wypełnioną czterema połączonymi oknami i zakończoną profilowanym gzymsem poniżej trójspadowego zadaszenia. Elewacja pld. 4-osiowa, zaakcentowano mocno wysuniętym aneksem na pierwszej osi. Elewacja wsch., posiada 4 osie, z asymetrycznie umieszczoną, przykrytą trójspadowym daszkiem lukarną.

Dawny pensjonat stanowi cenny relikw budownictwa letniskowego Podkowie Leśnej o cechach budownictwa podhalańskiego z elementami secesji. Budynek wyróżnia się wysokimi walorami architektonicznymi na które składają się m.in. indywidualnie zaprojektowana bryła urozmaicona podcięciami, werandami i dachem z facjatami, starannie opracowanym drewnianym detalem architektonicznym nawiązującym do architektury ludowej oraz zróżnicowanymi wykrojami otworów okiennych.

Bibliografia:

- J. Kubiak, K. Rudziński. *Podkowa Leśna. Studium historyczno-urbanistyczne wykonane na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków m. st. Warszawy*, Warszawa 1983.
- G. Grątkowski, *Architektura Podkowie Leśnej*, 2007.
- B. Wróblewski. *Podkowa Leśna. Miasto-ogród do 1939 roku*, Podkowa Leśna 2003.
- A. Żukowska-Maziarska. *Podkowa Leśna. Przewodnik*, Podkowa Leśna 2008.
- Karta Gminnej Ewidencji Zabytków, J. Szuliński 2008 r.
- Karta Ewidencyjna Zabytku Nieruchomego, J. Szuliński, 2012.
- Decyzja nr WRD/5130.1.51.2019.KP z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego willę "Jókawa".

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania zły. Budynek wymaga przeprowadzenia generalnego remontu.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

**Judyta Nawrot-
Bukowiec
RELIKT
Pracownia
Archeologiczna
Listopad 2019
r.**

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)